Leto LIX. Številka 22. V Ljubljani, v četrtek 28. januarja 1926. Cena Din 1·50

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit á 2 D, do 100 vrst á 1·50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, prekliči beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34

Poštnina plačana v gotovini.

Kriminalna statistika Ljubljane

Objavili smo te dni zanimive statistične podatke o delovanju ljubljanske policije v l. 1925. V kolikor se tičejo objavljene številke kriminalitete v Ljubljani, še sicer niso povsem zadovoljive, v marsikaterem oziru pa vendar razveseljive. Število zločinov je padlo, umora ali uboja v preteklem letu v okolišu ljubljanske policijske direkcije ni bilo nobenega. In to pomeni tem več, ker spadajo v policijski okoliš tudi vsa predmestja, tako da šteje 70—80 tisoč prebivalcev.

Morda je ta razveseljiv pojav samo slučaj, vsekakor pa je zelo karakterističen slučaj, ki bi bil v prvih povojnih letih še nemogoč. Kakor na neprijetne sanje se spominjamo, kaj vse se je godilo takrat tudi v Ljubljani, po nasih ulicah in predmestjih, ko je bila javna varnost na prav nizki stopnji. Danes smo, kar se tiče kriminalitete, že v normalnih razmerah, ako izvzamemo prestopke in zločine, ki so v zvezi z izredno socijalno bedo, zlasti z brezposelnostjo, in jih je zato tudi smatrati kot izredne pojave.

Gre pred vsem za številne vlome in tatvine, ki so še vedno na dnevnem redu. So pa to stvari, ki jih tudi v drugih mestih ne morejo zadušiti, ker so posledica socijalne bede in moralne nesigurnosti. Zboljšanje socijalnih razmer, zaščita nesposobnih za delo in pošteno preživljanje, predvsem pa sistematično pobijanje brezposelnosti in skrb za brezposelne — vse to lahko neizmerno koristi v borbi proti tatvinam in vlomom. Sama policija tukaj ne zmore dovolj, čeprav ji je treba kljub pogostim zabavljicam priznati, da vrši svoje delo uspešno in požrtvovalno in da gre lep del zasluge za razmeroma tako ugodno kriminalno statistiko baš njej. To tehta tem več, če upoštevamo, da policijski nameščenci enako ječe pod neznosnimi materijelnimi življenjskimi pogoji, kakor vsi drugi nižji državni nameščenci.

Gotovo pa je, da je ugodnejša kriminalna statistika tudi znak moralne regeneracije ljubljanskega prebivalstva, njegove naraščajoče discipliniranosti v socijalnem in pravnem oziru. To nam izpričuje tudi dejstvo, da so pri nas razne ljubavne, družinske in druge tragedije prav redka prikazen in se niti daleč ne more Ljubljana v tem oziru primerjati Zagrebu ali Beogradu, čeprav razlika v prebivalstvu ni tako ogromna.

V splošnem smo torej s kriminalno statistiko preteklega leta lahko zadovoljni. Upamo, da bo šel razvoj tudi v bodoče v tem pravcu in da si bo Ljubljana okrepila sloves kot eno najbolj solidnih in najbolj varnih mest v državi.

Zakaj so bili aretirani komunisti?

Ker beograjska policija o preiskavi proti aretiranim komunističnim prvakom ni hotela dati nobenih informacij, so neprijatelji naše države izkoristili to dejstvo in lansirali v inozemstvo fantastične vesti o novi komunistični akciji v Jugoslaviji. Posebno fantastične in neverjetne vesti so se širile po ameriškem tisku seveda z namenom, da se omaje zaupanje ameriške javnosti v stabilnost našega notranjega položaja in da se prepriča inozemsko javnost, da stoji Jugoslavija pred komunističnim prevratom. Tako so priobčili ameriški listi senzacijonalno vest, da je naša policija odkrila veliko komunistično zaroto, ki je imela namen organizirati atentat na kralja in vse eksponirane osebe v državi. Ameriški listi so pisali, da so pripravljali komunisti v naši državi puč in da je bilo aretiranih nad 500 komunistov.

Da ovrže vse te izmišljotine, je izdal oddelek za zaščito države v notranjem ministrstvu v ponedeljek ta-le uradni komunike:

Povodom aretacij komunistov so se širile po domačih in inozemskih listih pretirane in fantastične vesti o tem dogodku. Pooblaščeni smo izjaviti, da pri preiskavi ne gre za nameravane atentate, temveč da so bile aretacije izvršene zato, ker so aretirane osebe osumljene, da so hotele organizirati komunistične celice med delavstvom. Aretirani so se pregrešili zoper zakon o javni varnosti. Doslej je bilo aretiranih 22 oseb, o katerih je redno sodišče že potrdilo odlok o preiskovalnem zaporu.

Radić nadaljuje borbo iz Zagreba

Svetosavska proslava na beogradski univerzi. — Ultimativne Radićeve grožnje notranjemu ministru. - Niti Pašić ne bo mogel rešiti situacije.

— **Beograd, 27. januarja.** Danes je praznik sv. Save, zato dopoldne ni bilo nikakih važnejših parlamentarnih ali sploh političnih dogodkov. Po vseh šolah so na svečan način proslavili sv. Savo. Najlepša svečanost se je vršila na beogradski univerzi. Že ob 9. dop. je bila v ogromnem številu zbrana akademska mladina, vsi vseučiliški profesorji in člani vlade, razun prosvetnega ministra Stepana Radića, ki se je zbal grozečih demostracij in odpotoval v Zagreb, od koder nadaljuje boj proti notranjemu ministru. Navzoči so bili dalje pri proslavi predsednik narodne skupščine Marko Trifković, diplomatski zbor, narodni poslanci, generaliteta in drugi odlični Beogradčani. Prava svečanost je pričela ob 10 dopoldne. Patrijarh Dimitrije je opravil primerne cerkvene obrede, presekal je kolač, na kar je akademsko povsko društvo «Obilić» zapelo himno sv. Save in nato državno himno. Rektor univerze dr. Popović je imel primerno predavanje o kulturni misiji sv. Save.

V narodni skupščini se je danes dopoldne sestala vladina večina finančnega odbora, ki je razpravljala o finančnem zakonu. Na objavni deski je danes objavljeno, da predsednik narodne skupščine sklicuje plenarno skupščinsko sejo za 29. t. m. ob 10. dopoldne s sledečim dnevnim redom: Razprava o zakonu glede Obrtne banke.

Današnja «Politika» piše zelo pesimistično o situaciji in pravi, da je prosvetni minister Stepan Radić pametno ukrenil, ko je odpotoval v Zagreb ter se tako izognil eventualnemu incidentu na beogradski univerzi. Iz Zagreba pa je Radić znova udaril po notranjem ministru Boži Maksimoviću ter grozi, da Radićevci ne bodo glasovali za proračun notranjega ministrstva, če se preje ne odstavi splitski veliki župan Perović. Ta grožnja je izzvala v radikalnih krogih veliko nezadovoljstvo in ogorčenje. Optimisti pa naglašajo, da Radić ne bo dejansko izvršil svoje grožnje in da bo kmalu preklical, kar je napisal proti notranjemu ministru.

V političnih krogih vzbuja posebno pozornost članek «Političnega Glasnika» pod naslovom «Novi človek». Ta članek omenja med drugim, da so se z odsotnostjo ministrskega predsednika Nikole Pašića zelo poostrili odnošaji med obema vladnima strankama. Obstoja nevarnost za razpad sedanje koalicije. Stepan Radić pripravlja teren za nove volitve in zato vodi sedaj ostro borbo proti radikalom. Pri radikalih vlada veliko nezadovoljstvo. Situacija je zelo težka. «Politični Glasnik» dvomi, da bi bil g. Nikola Pašić zmožen, srečno razvozlati konflikt. Razmere zahtevajo novega človeka, novo močno roko. Akcija Stepana Radića gre za tem, da se čimpreje razpišejo nove volitve, pri čemer gosp. Radić seveda pričakuje, da bo sodeloval v volilni vladi.

Poostritev odnošajev med Francijo in Madžarsko

Zunanji minister Briand zahteva kontrolo nad preiskavo. — Konsternacija v Budimpešti. — Kazenska preiskava proti Sauerweinu.

— **Pariz, 26. januarja.** Pariški listi zahtevajo, da Francija strogo kontrolira preiskavo v ponarejevalski aferi v Budimpešti. Politični soudeleženci v tej aferi so povsem znani in jih je treba pozvati na odgovornost. Zunanji minister Briand je dal nova navodila francoskemu poslaniku v Budimpešti, v katerih zahteva, da francoski organi nadzorujejo potek dosedanje preiskave in da prisostvujejo zaslišanju osumljenih oseb. Ta navodila so v Budimpešti izzvala veliko konsternacijo. Madžarska protestira češ, da je kršena njena suvereniteta.

— **Budimpešta, 26. januarja.** Proti dopisniku pariškega «Matina» Sauerweinu je uvedeno kazensko postopanje ker se je napram nekaterim novinarjem nepovoljno izrazil o Madžarski, češ da francoski delegati ne bodo mogli skupno sedeti pri eni mizi z madžarskimi delegati povodom marčnega zasedanja Društva narodov, če Madžarska ne izvede točne preiskave proti ponarejalcem. Splošno senzacijo pa je vzbudila vest, da sta urednik Jules Sauerwein in policijski šef Benoît nenadoma zapustila Budimpešto in odpotovala v Pariz. V parlamentarnih krogih so brzojavna navodila zunanjega ministra Brianda izzvala ostro kritiko. Parlamentarna preiskovalna komisija zahteva, da se glede ponarejalske afere zaslišijo ministrski predsednik grof Bethlen, zunanji minister in pravosodni minister.

— **Budimpešta, 27. januarja.** Listi objavljajo, da so francoski kriminalni organi zahtevali, naj princ Windischgrätz odgovori jasno in točno na 14 glavnih vprašanj, ki se nanašajo v prvi vrsti na ponarejevalnico bankovcev, na tiskarski stroj in na klišeje. Francoski kriminalni organi so prepričani, da so nekateri klišeji skrbno in varno shranjeni in da o tem prav dobro ve princ Windischgrätz. Francoski organi dalje naglašajo, da madžarske oblasti ovirajo njih delovanje, ravnotako tudi ovirajo svobodno kretanje francoskih novinarjev.

Nemški državni zbor

Nemški nacijonalci predlagajo vladi nezaupnico in zahtevajo ustavitev plačil po Dawesovem načrtu.

— **Berlin, 27. januarja.** Povodom razprave o vladini deklaraciji so sklenili nemški nacijonalci, da predlože nezaupnico vladi. Predlog se glasi: **»Državna vlada ne uživa zaupanja državnega zbora.«** Za slučaj, da ne bi ta predlog prodrl, nameravajo nemški nacijonalci predlagati drugače formulirano nezaupnico in sicer: **»Zunanji državni minister dr. Stresemann ne uživa zaupanja državnega zbora.«**

Nemški nacijonalci bodo obenem predlagali, da naj državna vlada z ozirom na katastrofalni gospodarski položaj in veliko pomanjkanje, ki je trpi nemški narod, *ustavi nadaljna plačila v smislu Dawes vega načrta.* Ta izplačila naj se vporabijo za omiljenje velike bede nemškega naroda.

Tudi komunisti nameravajo predložiti državnemu zboru nezaupnico proti vladi. Socijalni demokratje še niso določili svoje taktike napram vladi. Računajo, da se socijalni demokratje vzdrže glasovanja glede zaupnice oz. nezaupnice vladi.

Finančni odbor

— **Beograd, 27. januarja.** Včeraj popoldne je bila seja finančnega odbora, ki je razpravljal o proračunu državnih dohodkov, ki znašajo celokupno 12 milijard 900 milijonov. Namestnik finančnega ministra minister Uzunović je podal izjavo, naglašajoč, da je sedaj proračun v ravnotežju, na kar so bile od strani vladine večine predlagane gotove spremembe v proračunu državnih dohodkov. Znža se davek na poslovni promet od 250 na 200 milijonov dinarjev, invalidski davek od 160 na 140 milijonov. Celokupna svota splošnih neposrednih davkov in doklad se določi na 925 milijonov 100.000 Din. Zvišajo se v Sloveniji osebni davki od 32,310.000 na 34,310.000 dinarjev, dalje se tudi zvišajo splošne davčne doklade od 40 milijonov na 43,902.000.

Celokupna opozicija je stavila gotove predloge, ki jih je vladina večina deloma sprejela. Zadevni predlog opozicije se glasi:

1.) **Trošarina na sladkor se zmanjša od 5 na 2.50 Din, monopolska taksa na sol od Din 3.50 na 2 Din.**

2.) **Vse sodne pristojbine naj se znižajo za 80%, prometne pristojbine od 6% na 4%.**

3.) Izredna državna dokada na zemljarino se ima znižati od 500 na 400%, na vse druge davčne oblike in dajatve pa od 30 na 20%.

4.) Ukine naj se davek na imovino z vsemi dokladami, kakor hitro stopi sedanji proračun v veljavo.

5.) Dohodninski davek se ima urediti po naslednji lestvici, pri čemur so prosti dohodnine dohodki do 12.000 Din na leto; od 12 do 14.000 znaša dohodninski davek 5%, od 14—16.000 10%, od 16.—19.000 15%, od 19 do 25.000 18%, od 25. do 35.000 19%, od 35 do 50.000 20%, od 50 do 100.000 22%, od 100 do 200.000 23%, od 200 do 300.000 30% in od pol milijona naprej 40%.

Z vsemi redukcijami, ki so bile izvršene, je državni proračun približno določen na 11 milijard 500 milijonov, dočim je prvotno izkazoval državni proračun 12 milijard 900 milijonov.

Stepanu Radiću čestita maharadža

Radić napada velike župane. — Povratek ministrskega predsednika.

— **Zagreb, 27. januarja.** Današnji »Dom« objavlja več člankov prosvetnega ministra Stepana Radića. V enem članku Stepan Radić ostro napada splitskega velikega župana Perovića ter trdi, da ga na njegovem mestu drže tajne sile. Stepan Radić nasprotno zelo hvali velikega župana v Dubrovniku. To pa očividno iz zgolj taktičnih ozirov, ker namerava Stepan Radić prirediti 2. februarja v Dubrovniku večji shod.

»Dom« objavlja notico, da je predsedniku HSS in prosvetnemu ministru Stepanu Radiću k novemu letu čestital tudi maharadža iz Patjale, s katerim se je bil g. Radić seznanil povodom septemberskega zasedanja Društva narodov v Ženevi. Ministrski predsednik Nikola Pašić se je Radiću brzojavno zahvalil za njegove brzojavne pozdrave s shoda v Subotici. »Dom« javlja dalje, da se ministrski predsednik Nikola Pašić povrne iz Monte Carla v Beograd dva dni pred sestankom narodne skupščine »Dom« pristavlja, da je ministrski predsednik Nikola Pašić popolnoma okreval in da je dobro razpoložen.

TRGOVINSKA POGODBA Z BELGIJO

— **Beograd, 27. januarja.** Belgijski poslanik je v imenu svoje vlade sporočil zunanjemu ministrstvu, da želi Belgija spremeniti dosedaj veljavno trgovinsko pogodbo. Ta pogodba je bila sklenjena še pred vojno med Srbijo in Belgijo tei se je pozneje po ujedinjenju razširila na celo državo. V zunanjem ministrstvu je bilo končno sklenjeno, da se pričnejo nova pogajanja z Belgijo. Zunanje ministrstvo je sporazumno s trgovinskim ministrstvom odločno, da odpove sedanjo trgovinsko pogodbo. V kratkem se pričnejo zaključna pogajanja. Sklene se popolnoma nova trgovinska pogodba, ki bo odgovarjala vsem potrebam in našim razmeram.

KRALJ ODLIKOVAL AMERIŠKEGA GENERALA

— **Beograd, 27. januarja.** Na predlog zunanjega ministra je kralj Aleksander podpisal ukaz, s katerim se podeljuje red sv. Save I. razr. ameriškemu generalu in predsedniku ameriško-jugoslovenskega udruženja g. Taskerju Bissu. Kralj je generala odlikoval v znak priznanja njegovih zasług in delovanja v svrho zbližanja obeh narodov.

TRGOVINSKA POGODBA Z ANGLIJO

— **Beograd, 27. januarja.** Trgovinski minister dr. Krajač se je včeraj posvetoval z zunanjim ministrom dr. Ninčićem o sklenitvi trgovinske pogodbe z Anglijo.

PAPEŠKI NUNCIJ PELEGRINETTI V DUBROVNIKU

— **Beograd, 27. januarja.** Po poročilih iz Dubrovnika je tja prispel včeraj papeški nuncij Pelegrinetti. V Gruž je prispel ob 6. zjutraj, na kar je odšel v cerkev Belih bratov in od tam nadaljeval pot v Dubrovnik. Župnik občine je pozdravil nuncija v imenu vseh dubrovniških korporacij. Sokolska kamor je prispel ob 1111. dopoldne. Načelgodba je zasvirala na to državno himno. Nato je nuncija pozdravil škof Marčević, spremljan od mnogoštevilnega klera. Nuncij Pelegrinetti je nato odšel v katedralo, kjer je govoril v hrvatskem jeziku ter poveličeval zasluge Dubrovnika za rimsko katoliško cerkev. Zvečer je bil njemu na čast prirejen velik koncert.

ZAKON PROTI ITALIJANSKIM EMIGRANTOM

— **Rim, 27. januarja.** Kakor javljajo listi bo v kratkem stopil v veljavo poseben zakon, naperjen proti italijanskim emigrantom. Kazensko postopanje se bo na podlagi tega zakona uvedlo proti bivšemu ministrskemu predsedniku Nittiju, dalje proti voditelju italijanske ljudske stranke don Sturzu, proti poslancem Salvéminiju, Donattiju in tudi proti R. Garibaldiju.

SPORAZUM MED SOCIJALNIMI DEMOKRATI NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

— **Praga, 27. januarja.** Kakor javljajo listi, so se sestali v Liberclu zastopniki češkoslovaške socialne demokracije in zastopniki nemških socijalistov na Češkem. Med obema socijalističnima skupinama je dosežen sporazum, ki se nanaša v prvi vrsti na vprašanje strankine organizacije in v drugi vrsti na razna narodnomanjšinska vprašanja.

UREDITEV ITALIJANSKIH DOLGOV V ANGLIJI

— **Rim, 27. januarja.** Listi objavljajo daljše poročilo o ureditvi italijanskih dolgov v Angliji. Po uradne poročilu je sestavljen načrt pogodbe glede ureditve, oziroma izplačila italijanskih dolgov v Angliji. Včeraj je bil ta načrt od italijanske in angleške delegacije odobren. Italijanski delegat Volpi je v imenu Italije podpisal pogodbo. Volpi je imel tudi daljše posvetovanje z londonskimi bančniki. Kot letno odplačilo se določi znesek 4 do 5 milijonov funtov šterlingov.

Nedosegljiva glede trajnosti in jakosti žarenja!

Borzna poročila

Ljubljanska borza

Lesni in žitni trg kakor včeraj, malo povpraševanja, ponudb veliko.

2½% drž. renta za vojno škodo denar 310, blago 312; 7% invest. pos. iz leta 1921 denar 76, blago 78; Celjska posojilnica dd denar 200, blago 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka denar 210, blago 220 Merkantilna banka denar 100, blago 104 Prva hrvatska štedionica denar 965; Kreditni zavod denar 175, blago 185; Slavenska banka denar 50; Strojne tovarne in livarne blago 125; Trboveljska premogokopna družba denar 340, blago 348; Združene papirnice denar 110; Stavbena družba dd. Ljubljana denar 90, blago 100; Šešir dd. denar 115, blago 120, zaklj. 115; 4½% kom. zad. dež. bke. denar 20, blago 22; 4½% z. l. kr. dež. banke denar 20, blago 22.

Zagrebška borza

Dne 27. januarja. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 10.90—10.98, Praga 166.95—168.95, Newyork 56.32—56.92, London 274.82—276.82, Trst 227.66—320.06, Berlin 13.437—13.537, Dunaj 793.16—803.16.

Efekti: 7% invest. pos. 1921. 76½—77¼, 2½% drž. rente za ratnu štetu 312½—313, 312—314, Ljubljanska kreditna 216, Hrv. eskomptna banka 121—123, Kreditna banka Zgb. 133—135, Hipotekarna banka 64½—65, Jugobanka 107—109, Prašteđiona 964—965, Slavenska banka 50—52, Eksploatacija 40, Drava dd. Osijek 220, Šečerana Osijek, 400—410, Isis dd. 168, Nihag 35 Gutman 300—330, Slaveks 150—155, Slavonija 42—43, Trboveljska 346—355, Vevče 110—120, 44—55½.

Inozemske borze

— **Curih, 27. januarja.** Borza: Beograd 9.155, Pariz 19.325, London 25.21, Newyork 518.25, Milan 20.90, Praga 15.35, Dunaj 73.05.

— **Trst, 27. januarja.** Predborza: Beograd 43.75—43.80, Pariz 91.75—92.25, London 120.70—120.775, Newyork 24.77—24.80 Praga 73.75—73.80, Dunaj 349—351, Curih 478.50—479.50.

Da ne bo prekasno!...

Današnji dan se zaključuje usoda volitev v Delavsko zbornico. Delavci in delojemalci storite danes svojo dolžnost, da ne bo prekasno!

Danes, dne 27. januarja, je zadnji dan, da morete dvigniti glasovnice za volitve v Delavsko zbornico. Kdor glasovnice ne dvigne, pride njegov glas v dobro breznarodnim socijalkomunistom. Zato storite svojo dolžnost in žrtvujte nekaj časa, da si varujete volilno pravico. **Vzemite s seboj delavsko knjižico.**

Do tega dne moralo biti glasovnice dostavljene tudi v vse obrate izven sedeža bolniških blagajn, odnosno v obrate, **ki zaposlujejo nad 20 delavcev. Kdor še ni dobil, naj to brezpogojno zahteva,** odnosno naj javi to dejstvo na naše tajništvo. Narodni dom, pritličje desno, da preprečimo, **da ne bi nedvignjenih glasovnic uporabljal kdo drugi proti vaši volji.** Obrnite se telefonično, brzojavno ali osebno na predsednika krajevnega volilnega odbora, da povzroči dostavitev.

Komur je bila glasovnica proti njegovi volji **odvzeta** ali da je sploh ni dobil v roke, dasi je to zahteval, naj to javi našemu tajništvu in predsedniku glavnega volilnega odbora, da pokrene dostavi- razveljavijo.

Delodajalci, storite tudi vi svojo dolžnost in dajte svojim uslužbencem, ki glasovnic še niso dvignili, danes nekaj malo časa prosto, da gredo dvignit glasovnice.

800.000 dinarjev

bodo stale volitve v Delavsko zbornico. To je težko prisluženi denar našega davkoplačevalca. Koliko dobrega bi se dalo s tem storiti. Toda socijalkomunistom ni za potrebo delavca, glavno je, da so njih agitatorji in tajniki dobro plačani.

Vse kuverte v naše tajništvo!

Nujno prosimo in pozivamo vse zaupnike in organizacije, **da zbrane kuverte takoj osebno dostavijo v Ljubljano na tajništvo v Narodni dom, pritličje, (desno) ali v tajništvo «Unije», Kazina,** da **med 2. in 7. februarjem** glavni volilni komisiji **skupno oddamo** naše glasove. — Nobene kuverte na pošto ali oseb no pri volilni komisiji ne oddati! **To je vse negotovo.** Najkasneje **do 5. februarja** mora biti vse v naših rokah. **Zberite in pripravite,** da se nam ne nakopiči delo.

Krepko na delo! Ako storite danes še vsi svojo dolžnost, je naša zmaga zagotovljena!

Svetosavska proslava v Ljubljani

ŠOLSKA MLADINA.

Današnja svetosavska proslava se je vršila v Ljubljani z veliko svečanostjo. Vse kaže, da se bo z leti svetosavska proslava izpremenila v največji kulturni praznik vsega našega naroda. Le tako si lahko razlagamo z vsakim letom rastočo popularnost svetosavske proslave, zlasti po naših mestih.

Zelo ljubka je bila prva svetosavska proslava vse šolske omladine ljubljanske, ki se je vršila v veliki dvorani hotela Union. Prostorno dvorano so do zadnjega kotička zasedla odposlanstva vseh ljubljanskih šolskih zavodov, medtem ko je galerijo zasedla ženska realna gimnazija korporativno. Med prisotnimi smo opazili predstavnike šolskih oblasti s profesorskimi in učiteljskimi zbori, g. velikega župana dr. Baltiča, zastopnice narodnega ženstva z go. dr. Žerjavovo na čelu, zastopnike avtonomnih oblasti in številno pravoslavno kolonijo. Proslavo je otvoril tukajšnji prota Dimitrije Janković z izbranim nagovorom in čestitljivim obredom sečenja kolača. Nato je sledil koncertni program, ki so ga izvajali zbor učiteljiščnikov v Ljubljani in poedini nadarjeni učenci in učenke ljubljanskih šolskih zavodov. Bilo je mnogo petja in deklamacij. Program je obsegal najlepše pesmi iz vse jugoslovenske književnosti, kar konstatiramo s posebnim veseljem.

PROSLAVA NA UNIVERZI.

Po slovesnosti za šolsko mladino se je vršila ob pol 12. proslava za akademike na univerzi. Z zelenjem okrašena dvorana je bila nabito polna omladine, predstavnikov državnih in avtonomnih oblasti, narodnega ženstva in zastopnikov kulturnih in narodnih organizacij. Proslavo je otvoril rektor univerze prof. dr. Pitamic, ki je uvodoma pozdravil goste, predvsem velikega župana, konzularni zbor, knezoškofa, komandanta dravske divizije, predsednika gerentskega sveta in ostale zastopnike državnih, cerkvenih in avtonomnih oblasti. Proslavi je prisostvoval celokupen profesorski zbor univerze. Nato je rektor dr. Pitamic imel svoje slavnostno predavanje o »Pomenu človeških in državljanskih pravic«. Kratka, a plastična izvajanja uglednega znanstvenika so naredila na poslušalce velik vtis.

Po predavanju se je vršilo obdarovanje in odlikovanje študentov ljubljanske univerze, ki so dosegli v tekočem študijskem letu odlične učne uspehe. Odlikovani so bili: 1. fil. Pet. Zavrtanik, 2. fil. Ciril Debevec, 3. fil. Anton Vodnik, 4. fil. Peter Hus, 5. jur. Matija Primu, 6. jur. Josip Dobrošek, 7. tehn. Anton Kuhelj, 8. tehn. Vsevolod Gorski, 9. tehn. Domicijan Serajnik, 10. teol. Ivan Martelanc, 11. teol. Alojzij Žitko, 12. teol. Viktor Fajdiga, 13. teol. Jožef Godina.

Nagrajeni dijaki so stopili pred rektorja, ki jim je ob splošnem pritrjevanju čestital k uspehu, izražajoč nado, da nadaljujejo v tej smeri sebi v korist, univerzi in celokupnemu narodu pa v čast.

Proslavo je g. rektor zaključil s pozivom na prisotne goste in dijaštvo, da zakličejo prvemu pospeševatelju znanstvenih študij v državi, ustanovitelju svetosavske ustanove na jugoslovenskih univerzah kralju Aleksandru trikratni »Živio!«.

Osemletnica kotorskega upora

Dne 1. februarja poteče osem let, odkar so se l. 1918 uprli mornarji bivše avstro-ogrske vojne mornarice v Boki Kotorski. Točno opoldne tega dne so 3 topovski streli z admiralske ladje sv. Jurija dali znak za upor mornarjev vseh vojnih ladij, vsidranih v kotorskem zalivu. Admiral in oficirji, preplašeni, niso znali, kaj je na stvari. Niti slutili niso, da je mogoč upor. Stvar se jim je razjasnila šele, ko so jih mornarji pod poveljstvom nacijonalnih oficirjev povezali in pozaprli v kabine. Ko je bilo vse končano, je z admiralske ladje godba zasvirala »Lepo našo domovino« in »V boj, v boj«.

Komando nad revolucijonarno floto je prevzel kapetan trgovske mornarice g. Sešan iz Dubrovnika. Ker je bil zaliv popolnoma podminiran, ladje niso mogle zapustiti pristanišča in pobegniti v kako zavezniško luko. Zato so uporniki pozvali zavezniško floto, da dospe pred Boko Kotorsko in da skupno osvoje to važno pomorsko točko. Ali pomoči ni bilo od nobene strani. Italijani sploh niso verovali v možnost dogodka. Tako so preteklj trije dnevi. Obalni oddelki v trdnjavah niso mogli otvoriti ognja na ladje, ker so proti njim bili vperjeni težki ladijski topovi pobunjene flote. Četrtega dne so dospele nemške podmornice in admiral Horthy, sedanji krmilar Madžarske, z delom avstrijske vojske iz Pule. K upornikom je odposlal parlamentarce in jim obečal, da nihče ne bo zaprt.

Kapetan Sešan je odletel s hidroplanom v Italijo, da dobi še v zadnjem hipu pomoč, a Italijani so odrekli. Ko so uporniki videli, da ni pomoči od nikoder, so se udali, verujoč v Horthyjevo obečanje. Čim so se udali, pa so bili uporniki zaprti. Nad 300 naših in čeških mornarjev je moralo v zapore, četvorica je bila obsojena po prekem sodu in ustreljena, med njimi Čeh František Raž in trije Dalmatinci Mate Crničević, Iv. Šišković in Ante Grabov. Na Češkoslovaškem slave vsako leto dan upora mornarjev v Boki Kotorski, pri nas pa pozabljamo tudi na take svete spomine.

*

Isti Horthy, ki je prelomil svojo besedo in pustil krvoločno streljati naše ljudi, je bil od prevratu komandant oddelka mornarice v Puli. Ko so na ladjah zaplapolale naše zastave, so se mornarji spomnili Horthyjevega besedolomstva; prestrašeni admiral pa se je zatekel v zaščito slovenskega oficirja, kateremu se je res posrečilo, da ga je rešil. Dotični požrtvovalni in kolgijalni oficir je danes v Ljubljani. Horthy pa vodi Madžarsko proti Jugoslaviji...

Danes ob 20.

SVETOSAVSKA BESEDA

v dvorani «Uniona».

Poljedelski krediti

Zapostavljanje slovenskega kmetijstva.

26. januarja se je po novem pravilniku vršila prva seja upravnega odbora za poljedelske kredite. Sejo je otvoril minister poljedelstva z daljšim nagovorom. Zatem so se vršile volitve. Za predsednika je bil izvoljen Vladimir Matijević, za podpredsednika Sava Kukić. Izvršni odbor tvorijo Sava Vukmanović, Mihajlo Prohaska, Velimir Stojković, Milorad Nedeljković in Ljudevit Prohaska, nadzorni odbor pa Srečko Tesić, Juraj Gašparac in Lovro Petovar.

Kratka in jedrnata je vest. Zato pa nič manj dragocena za slovensko javnost, da izve, na kak način merodajni činitelji upoštevajo pri sestavah tako odločujočih odborov, kakor so odbori za poljedelske kredite, osebne motive in kako omalovažujejo važne gospodarske interese prizadetih pokrajin...

Ni dvoma namreč, da spadajo slovenski kraji v tisto skupino, kjer so poljedelske razmere najbolj kočljivega značaja in kjer treba posebne državne zaščite in podpore, ako hočemo, da obstanejo v težkem konkurenčnem boju s pokrajinami, ki so že od prirode tako obdarjene, da ne rabijo posebnega varstva. **Slovensko poljedelstvo se nahaja v izredno težavnem produkcijskem položaju.** Vsled industrije so mezde poljedelskega delavstva visoke, zemlja razmeroma težka in slabše rodovitna, kakor v Banatu ali Južni Srbiji. Treba torej izdatne državne pomoči, temeljitih kreditov za moderniziranje poljedelske produkcije v Sloveniji po vzorih Švice, Danske in Holandske.

Razumljivo je torej, zakaj zahtevamo, da se novi zakon o poljedelskih kreditih uporabi predvsem za kraje, ki so najbolj prizadeti in kojih poljedelska produkcija se nahaja v eksistenčni krizi.

Nihče naj ne oporeka, da zahtevamo s tem sebično prednost pred drugimi pokrajinami, ker je baš centralna uprava doslej prakticirala načelo, da treba podpirati najbolj potrebne pokrajine in da se državna in nacijonalna solidarnost najlepše zrcali baš v takem podpiranju potrebnega prebivalstva. Koliko milijonov je šlo za ljudsko šolstvo v Južni Srbiji, koliko za ceste, ki se v enakem razmerju niso potrošili za naše kraje, ker je državna uprava zavzela popolnoma zdravo in pravično stališče, da treba podpirati najprvo tam, kjer je potreba največja...

Zakon o poljedelskih kreditih bi torej moral postati zakon kateksohen za slovensko poljedelstvo, kar bi se dokumentiralo na najlepši način tako, da pridejo v centralne odbore številni zastopniki slovenskega poljedestva.

Iz uvodoma sestavljene liste pa razvidimo, da temu ni tako in da bodo tudi v tej velevažni instituciji odločali ljudje, ki ne poznajo delikatnega bistva slovenskega poljedelstva in njegovih prav svojevrstnih potreb.

Rekli smo, **da nam treba poljedelstva v sistematičnem obsegu in s kvaliteto, kakor se neguje dandanes v Švici, na Holandskem, na Danskem. Brez takih poljedelskih akcij bo naše poljedelstvo neizbežno propadalo in ga ne bodo rešile nobene izvozne olajšave.** To so le sporadična sredstva brez globljega haska.

Rabimo obratno **temeljite poljedelske reformne akcije** z izdatnimi državnimi podporami, **ki so sedaj mogoče potom zakona o poljedeskih kreditih.** Zato po pravici tožimo, da smo bili v tem vitalnem vprašanju zapostavljeni in da centralna uprava za te poljedelske kredite ni sestavljena v interesu slovenskega poljedelstva.

Film, ki se predvaja danes pod naslovom

„STOLP TIŠINE“

je pretresljiva drama globoke in lepe vsebine s samo izbranimi dobrimi nemškimi igralci. Hanna Ralph, znana Brunhilda iz «Nibelungov» je igralsko tako dovršena, da bo vsakomur za vedno ostala v spominu. Zelo dober je tudi markantni Nigel Barrie in Ljubljani itak jako priljubljena Ksenija Desni — torej ta izborna igralska zasedba jamči za prvovrsten film.

Predstave ob: 3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9. uri. Oglejte si razstavljene slike v Šelenburgovi ulici in na Marijinem trgu.

«Kino Ideal».

Politične vesti

= **Nove Radićeve izjave.** Rumunski list »Aurora« donaša intervju, v katerem izjavja Radić, da ostaja pri principu seljaške demokracije in da je igral republikanizem v njegovi taktiki le stransko vlogo in ga je zato opustil, čim je uvidel, da ovira zmago seljaške demokracije. **»Sporazum Hrvatov z Davidovićem in Priblčevićem ni bil mogoč, ker so ti hoteli biti samo Jugosloveni. Pašić nasprotno ostaja Srb, dočim jaz s svojimi ostajam Hrvat. Kar se tiče vladnega programa, delamo zdaj konstruktivno. Kasneje bomo lahko mislili na svobodne volitve in tedaj pride na vrsto demokratska izprememba ustava.«**

= **Hrvatski in jugoslovenski profesorji.** Upravni odbor Hrvatskega profesorskega društva je imel nedavno pod predsedstvom g. Josipa Pasarića (sedanjega državnega podtajnika v prosvetnem ministrstvu) sejo, na kateri je diskutiral o združitvi z Jugoslovenskim profesorskim udruženjem. Predsedništvu je bilo naloženo, da deluje za združitev. Istočasno se je vršila seja Jugoslovenskega profesorskega udruženja, na kateri so diskutirali isto vprašanje. Rešeno je bilo, da je pristop v udruženje prost vsakemu profesorju, da pa udruženje ne more pristati na združitev, ako bi moralo radi tega opustiti svoje jugoslovensko stališče.

Prosveta

Repertoar ljubljanskih gledališč

Četrtek, 28. januarja: «Henrik IV.» A.
Petek, 29. januarja: «Druga mladost». B.
Sobota, 30. januarja: «Naša kri». Premijera Izven.
Nedelja, 31. januarja: Ob 20. «Obrt gospe Warrenove». Ljudska predstava pri znižanih cenah.

OPERA.

Četrtek, 28. januarja: Vojaška predstava. Izven.
Petek, 29. januarja: «Aida». C.
Sobota, 30. januarja: Zaprto.
Nedelja, 31. januarja: Ob 15. «Rigoletto». Ljudska predstava pri znižanih cenah.

II. muzikalno mladinsko predavanje.

Škoda, da se je interes naše mladine do glasbenih predavanj ohladil. Tudi včeraj je bila filharmonična dvorana komaj čez polovico zasedena. Pod takimi pogoji seveda niti tako idealnemu človeku, kakor je prof. Jeraj, opešajo roke in zato postajajo, žal, predavanja vedno redkejša. Pokriti ni mogoče niti sicer malenkostnih stroškov, ki morajo vsakikrat nastati. Včeraj je bila na programu «Glasba Francozov». G. Bravničar je očrtal prav pregledno razvoj francoske umetne glasbe pričenši z Rameaujem in končavši z najmlajšimi. Ustavil se je posebno pri C. Francku Debussyju, C. Saint-Saensu in Pouleucu. Žal, g. Bravničar je govoril tako tiho, da smo ga le redki s težavo razumeli. Predavatelj je dalje prezrl podati karakteristiko nove francoske glasbe ter ni omenil Erika Satie, s katerim se začenja v Franciji novi klasicizem (Socrate 1918). Pod njegovim patronatom se je zbrala prva grupa mladih muzikov «Les Six», n. pr. Darius Milhaud, najbolj produktivna moč teh «šestih», Francis Poulenc, ki se konsekventno obrača k klasični francoski baletni tradiciji in katerega muzika, kakor smo se prepričali, tudi včeraj iz srčkanih pesmic «Le Bestiare ou Le Cortege d'Orpheé», je najbolj očarovateljna umetnost tega časa. Tu je čisti espri, eleganca, gracijoznost. Poulenc je mojster subtilnih malenkosti. Najbolj francoski izmed vseh. Arthur Honegger pa je najbolj talentirani zastopnik novega klasicizma. Njegova moč leži v koralnem (Le Roi David). Med najnadarjenejšimi je Jean Wiéner. Pred vsem je pianist. Njegovi programi so za Pariz senzacija. Na njih je vse, kar je v resnici originalno, kot komponist je navdušen borilec za problem «Jazza».

Pod patronatom Satieja in Mihhauda je nastala lansko leto Ecole d' Arcueil. Sem spadajo: Huzi Sauguet, Roger Desorniéres, Maxime Jakob in H. Cliquet-Pleyel. Med temi sta v resnici močna le: Sauguet in zelo mladi Maxime Jacob. Omeniti je treba še Jacques Benoist-Mechina, od katerega francoska muzika pričakuje največ.

Program so izvajali: ga. Medvedova, ki je zapela prej omenjeni bestijarij Poulenca in dve pesmi Debussyja zelo prijetno v francoskem jeziku. Spremljal jo je prof. Jeraj diskretno in polnim razumevanjem. Gosp. dr. Švara je igral Cesar Franckov (on je Belgijec) Praeludium, nekoliko preobširno delo za mladino, ter dvoje znanih Debussyjevih klavirskih del: Cathedrale engloutie in Jardin sour la pluie. G. Švara je vsega uvaževanja vreden pianist, poln poezije in mehkobe. Zlasti prvega Debussyja je podal zares krasno. Program je zaključil C. Saint-Saensov Septet za klavir, godalni kvintet in trobento. Interesantno sestavo, no trobenta nima ravno zelo posrečene vloge v nji. Morda imajo Francozi mečji instrument, kot mi. Predavanje je bilo zelo zanimivo. G. Jeraj naj kar pogumno z njimi nadaljuje. —č.

Da najboljši je to znaj,
Colombo Ceylon čaj!

— **»Zvedave ženske«.** Prva repriza komične opere Wolfa - Ferrarija »Zvedave ženske« bo v sredo dne 27. t. m. Opera je pri premijeri popolnoma uspela. V glavnih vlogah nastopijo gg. Potučkova, Lovšetova, Ribičeva, Poličeva, Rumpelj, Janko, Banovec, Zupan, Šubelj. Dirigira g. Neffat, režira g. Bučar. Poleg svojih odličnih umetniških kvalitet nudi ta opera občinstvu najprisrčnejšo zabavo.

— **Razpis nagrad «Zborov» na nove skladbe.** Vposlanih je bilo 28 skladb, 27 je odgovarjalo pogojem razpisa. Jury (gg. M. Hubad, A. Lajovic, dr. Kimovec, N. Štritof in Z. Prelovec) je priznala prvo nagrado v znesku 800 Din mešanemu zboru, legendi «Marija in brodar» skladatelja Emila Adamiča, drugo nagrado v znesku 300 Din moškemu zboru «Molitev» skladatelja Martina Železnika, nagrado v znesku 400 Din pa je razdelila v dve nagradi po 200 Din (tretjo in četrto nagrado) in jo prisodila mešanemu zboru »Luna in zvezde« skladatelja Stanka Premrla ter mešanemu zboru »Motto« skladatelja Vilka Ukmarja. G. Martin Železnik je učitelj v Soriei nad Škofjo Loko, g. Vilko Ukmar pa pravnik v Ljubljani.

— **»Zdravje«.** Izšla je 1. številka II. letnika zdravstveno-poučnega lista »Zdravje« z naslednjo vsebino: Zdravo Novo leto. — Pet velevlasti. Po Karlu Ewaldu priredil dr. V. Katičić. — Skrb za narodno zdravje — dolžnost vsakega državljanja. — Učitelj in ljudsko zdravje. — Zakonik kraljestva higiene. — Zakaj zdravje tudi na kmetih peša. — Vzroki širjenja nalezljivih bolezni. (Dasinfektor Novak). — Križem po Sloveniji. — Naša zdravstvena zakonodaja. — Drobiž. Dobro čtivo. — — Listnica uredništva. — List izhaja vsakega 15. v mesecu. Urednik dr. Ivo Pirc. Ilustrira Justin, slikar-grafik. — Uprava in uredništvo lista »Zdravje« je v Ljubljani, Zaloška cesta 2. (Higijenski zavod). — Poljubno poučno, a ob enem plemenito zabavno revijo prav toplo priporočamo najširšim slojem. Zlasti opozarjamo na njo naše šole. Naročnina znaša 30 Din letno.

Angleški Insel - Shakespeare. Insel v Lipskem je sklenilo izdati celokupna Shakespearjeva dela v angl. jeziku. Monumentalna zbirka bo obsegala 16 zvezkov.

Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spreminjam po naročilu in vzorcu. Tehnična znamenja. Lud. Baraga LJUBLJANA Telef. 980 **Selenburgova ulica 6** 20-T

Jack London: 22

Roman treh src

Po teh besedah je stopil k ograji in se postavil med Torresa in rodbino Solano. Tisti hip je dal Enricu in njegovim sinovom z očmi znak, naj bodo previdni.

— Henryjev položaj je brezupen. Prav zdi se mi, da je njegova pesem končana... je nadaljeval zamišljeno.

— Mar hočete reči, da mi ne zaupate? — je vzkliknil Torres srdito.

— Kaj pa mislite? Nikakor ne! Kako morete tako slabo soditi o svojih prijateljih? — je ugovarjal Francis.

Toda Torres se ni dal potolažiti.

— Vi bi me radi, — vi, tujec, s katerim sem se komaj seznanil, — bi me radi spodili s posvetovanja rodbine Solano, mojih starih in najboljših prijateljev?

Stari Enrico je opazil, da Leoncie kar besni od jeze na Francisa in zato ji je namignil, naj ne vzame njegove izjave resno. Nato se je obrnil k Torresu in spregovoril prijazno:

— Ni takega posvetovanja v rodbini Solano, ki bi se ga ne mogel udeležiti tudi señor Torres. Vi ste res najboljši prijatelj naše rodbine. Z vašim pokojnim očetom sva si bila tovariša, malone brata. Toda s tem — dovolite starčku izraziti osebno mnenje — nikakor ni rečeno, da señor Morgan nima prav, ko trdi, da je vaš načrt brezupen. Navaliti na jetnišnico in rešiti Henryja z brutalno silo je res blaznost. Kar poglejte, kako debele so stene. Te stene lahko kljubujejo napadalcem več tednov. In vendar moram priznati, da je malo manjkalo, da me ni izkušnjava premagala, ko ste prvič omenili svoj načrt. Zdaj pa poslušajte: Ko sem se še kot mladenič udeležil vojne proti Indijancem v Kordillerih, se je nam pripetil sličen slučaj. Sedimo tu na trato in povem vam, kako se je to zgodilo...

Toda Torres, ki je imel nujne opravke, ni hotel čakati. Prijazno je segel vsem prisotnim v roko, opravičil se je Francisu, skočil na vranca, ki se je ves lesketal v srebrni opremi in odhitel nazaj v San-Antonio. Poleg drugih nujnih opravkov je moral Torres odgovoriti na brzojavko, ki jo je dobil iz Newyorka. Pisarna Thomasa Regana na Wall-Streetu je imela namreč z njim stalno brzojavno zvezo. Ker je imel od panamske vlade v San-Antonio zaupno dovoljenje, da sme rabiti v svoje svrhe radio-postajo, je lahko pošiljal poročila na brzojavno postajo v Vera Cruzu. Torres pa ni bil z Reganom v zvezi samo zaradi dobička. Nasprotno, tajna zveza z Reganom je bila v popolnem skladu s Torresovimi načrti glede Leoncie in obeh Morganov.

— Kaj pa imate proti señoru Torresu, da ste odklonili njegov načrt, njega samega pa ujezili? — je vprašala Leonicie, ko je Torres zapustil trg pred hacijendo.

— Nič, — je odgovoril Francis, — razen da ga ne potrebujemo in da mi mož nič kaj preveč ne ugaja. Torres je tepec, ki lahko pokvari še tako imeniten načrt. Spomnite se, kako se je vjel s svojim pričevanjem povodom moje obravnave. Morda mu pa celo ne smemo zaupati. Sam ne vem, kako in kaj je s tem človekom. Pa naj bo že karkoli, eno je gotovo, da namreč nima smisla zaupati mu, če ga ne potrebujemo. Kar se pa tiče njegovega načrta, moram priznati, da mi ugaja. Odidemo naravnost v jetnišnico in osvobodimo Henryja, če ste vsi za to. Seveda ni treba razbobnati po vsem svetu, kakšni so naši načrti. In čemu bi nam bila tolpa razbojnikov in pristaniških postopačev? Če sami ne moremo rešiti Henryja, se bo treba pač sprijazniti z mislijo, da mu zategnejo jutri vrv okrog vratu.

— Okrog jetnišnice hodi običajno najmanj deset stražnikov, — je ugovarjal osemnajstletni Ricardo, najmlajši brat Leoncie.

Leoncie, ki še ni bila obupala, ga je jezno pogledala. Toda Francis mu je pritrdil.

— Prav praviš, — je dejal. — Naša naloga bo odstraniti te stražnike.

— Stene so debele pet čevljev, — je pripomnil Martinez Solano.

— Si bomo morali pač napraviti pot skozi nje, — je odgovoril Francis.

— Kako neki? — je vzkliknila Leoncie.

— Saj to je baš tista točka našega načrta, o kateri se bo treba temeljito pomeniti. Senor Solano, ali imate dovolj jahalnih konj? Imenitno! A vi, Alesandro, bi-li mogli dobiti na plantaciji nekaj dinamitnih nabojev? Izborno! A vi, Leoncie, morate kot gospodinja hacijende vedeti, da-li je v vaših kleteh dovolj krepkega žganja.

— Aha, zarota se širi! — se je zasmejal Francis, ko so vsi trije prikimali. — Imamo torej na razpolago vse, kar je potrebno za Conan-Doylovo detektivsko povest ali Rider Haggardov pustolovski roman. Zdaj poslušajte! Sicer pa, potrpita še malo! Pomeniti se moram najprej z vami Leoncie, o obleki za skromno domačo predstavo...

V.

Ura je odbila poldne. Henry je gledal skozi zamreženo okno na ulico prašnega in umazanega mesta. Bila je neznosna vročina. Henry je že hotel stopiti od okna, ko je zagledal množico radovednih postopačev in si premislil.

Videl ni ničesar, pač pa je slišal drdranje voza, ki se je naglo bližal jetnišnici. Nato je zagledal voz, ki ga je vlekel splašen konj. Sivolasi mož z dolgo sivo brado je sedel na vozu in si zaman prizadeval, da bi ustavil splašenega konja.

Ples Sokola I

se vrši dne 6. februarja v Kazini 209

Dostojne maske dobrodošle

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 27. januarja 1926.

— **Finančni minister v Ameriki.** Iz Washingtona poročajo, da je predsednik Zjedinjenih ameriških držav Coolidge 25. t. m. priredil obed na čast jugoslovenskemu finančnemu ministru dr. Stojadinoviću. Na obed so bili povabljeni ameriški državniki, med drugimi ameriški finančni minister Melon, trgovinski minister Houver in nekateri narodni poslanci. Razen finančnega ministra dr. Stojadinovića je bil na kosilo povabljen tudi naš poslanik Tresić-Pavičić.

— **Dobrotnik akademske omladine odlikovan.** Kralj Aleksander je odlikoval velikega dobrotnika beogradske akademske mladine Luka Čelovića z redom sv. Save I. razreda. Luka Čelović je volil vse svoje premoženje univerzi in je ustanovil velike dijaške ustanove.

— **Krediti za šole v Dalmaciji.** Prosvetno ministrstvo je odobrilo kredit v znesku 90.00 Din za gradbo novih šol v Dalmaciji.

— **Dijaške štipendije.** Prosvetni minister Stepan Radić je podpisal odlok o izplačilu štipendij za januar slušateljem medicinske fakultete beogradske univerze in slušateljem vseh fakultet zagrebške univerze. Ostali študenti so za ta mesec že dobili štipendije. Tako poročajo beogradski listi. Po naših informacijah pa študenti ljubljanske univerze niso dobili štipendij za zadnje mesece lanskega leta. Prizadeti bi bili merodajnim krogom zelo hvaležni, če bi izplačilo zaostalih štipendij urgirali.

— **Napredovanje policijskih uradnikov.** V notranjem ministrstvu so podpisani ukazi o napredovanju večjega števila policijskih uradnikov, ki morajo po uradniškem zakonu biti pomaknjeni v višjo skupino.

— **Rektor beogradske univerze pri prosvetnem ministru.** Rektor beogradske univerze Pavle Popović je posetil v ponedeljek popoldne prosvetnega ministra Radića in ga informiral o pripravah za svetosavsko proslavo. Neki beogradski list je priobčil pred dnevi senzacijonalno vest, da bodo študenti beogradske univerze na svetosavski proslavi demonstrirali proti prosvetnemu ministru. Univerzitetni krogi te vesti demantirajo.

— **Proračun zagrebške univerze.** V pol nedeljek je odpotoval iz Beograda dekan trgovsko-prometne fakultete zagrebške univerze dr. Eugen Sladović, ki se je mudil v Beogradu v zadevi proračuna svoje fakultete. Konferiral je s prosvetnim ministrom Radićem in načelnikom splošnega oddelka dr. Zatićem.

— **Kaj je z zvonovi, ki so bili rekvirirani za časa vojne?** Od mnogih strani dobivamo vprašanja, ali se bo pri pogajanjih z Avstrijo mogio izposlovati povrnitev zvonov, kateri so bili svojčas od bivše Avstrije za časa vojne rekvirirani. Čujejo se tudi glasovi, da so nekatere avstrijske cerkve baje dobile zvonove nazaj. Na podlagi informacij na merodajnem mestu javljamo, da je naša delegacija pri zadnjih pogajanjih to vprašanje načela, vendar je pa avstrijska delegacija izjavila, da povračilo zvonov ni izvršljivo, ker zvonov enostavno več ni. Ni torej izgleda, da bi se ta stvar ugodno rešila. Ako pa so komu znani konkretni slučaji, da je kakšna avstrijska cerkev dobila zvonove vrnjene, naj nam to javi. — **Oblastno tajništvo SDS v Mariboru, Cankarjeva ulica 1.**

— **Izjava.** V februarju 1925. in pozneje so se objavile v našem listu različne notice in članki proti g. Ivanu Jelačinu ml., trgovcu v Ljubljani. Ker so se v njih izrekli očitki preko okvira politične kritike, kateri so bili naperjeni zoper osebno čast ali ugled imenovanega gospoda, jih lojalno preklicujemo in s tem dajemo g. Ivanu Jelačinu ml. popolno zadoščenje. S tem so poravnane tekoče tiskovne pravde g. Ivana Jelačina ml. proti našemu odgovornemu uredniku.

— **Proračun za vsesokolski zlet v Pragi.** Praški listi objavljajo, da znaša celokupni proračun glede izdatkov za vsesokolski zlet v Pragi 14 milijonov Kč. Izdatki se bodo krili deloma z vstopnino, deloma s posebnim sokolskim davkom in končno s prostovoljnimi prispevki. Vsesokolskega zleta se udeleže tudi bolgarski junaki. Poljska namerava poslati na vsesokolski zlet posebno telovadno vrsto. Z ozirom na vsesokolski zlet je češkoslovaško prosvetno ministrstvo odredilo konec šolskega leta že za 26. junija.

— **Na Bledu** predava pod okriljem Zveze kulturnih društev g. Rasto Pustoslemšek v soboto 30. t. m. ob 20. v dvorani Sokolskega doma **o težnjah severnih in južnih Slovanov po ujedinjenju.** Po predavanju se predvajajo na kinoaparatu krasne slike, večinoma o naravnih barvah iz Prage, Češke, Morave, Slovaške in Tater, ki jih tolmači predavatelj. Predavanje in slike so splošno zanimive, zlasti pa so zanimive za one, ki so že bili na Češkem, pred vsem pa za one, ki se udeleže letošnjega sokolskega zleta.

— **Sejem v Škofji Loki.** Dne 3. svečana t. l. na dan sv. Blaža se vrši vsakoletni sejem. Pričakovati je, da bo sejem dober, ker se je že prijavilo dokaj kupcev. Blažev sejem je bil v prejšnjih časih splošno znan kot sejem za ovce in obeta to zdaj zopet postati.

— **Podpirajte društvo »Treznost« v Ljubljani!** Mnogo jih je, ki simpatizirajo z abstinentskim pokretom. Mnogi med njimi bi zamogli tudi financijelno podpreti našo akcijo. Podpore in podporne ter dobrodelne članе sprejema br. Cerkvenik, Ljubljana, Tržaška cesta 27. — Odbor.

— *c* **Direkcija drž. žel., mašinsko odelenje, Ljubljana,** razpisuje oddajo prevoza raznega materijala od postaje Rakek do črpalke v Zelšah. Natančnejši pogoji so razvidni pri mašinskem odelenju (soba štev. 183) direkcije državnih železnic Ljubljana.

— **Usodepolen skok.** Včeraj popoldne se je na kolodvoru v Radovljici zgodila težka nesreča. Ko je mešani vlak odpeljal s postaje, je hotela neka ženska v zadnjem hipu odskočiti. Pri skoku je nesrečnica priletela tako nesrečno, da je padla pod kolesa, ki so ji odtrgala obe nogi. Nesrečno ženo je najprej za silo obvezal radovljiški zdravnik, nato pa so jo prepeljali v Ljubljano. Verjetno je, da je neznanka med vožnjo izkrvavela in umrla, zakaj v ljubljansko bolnico do danes še ni prispela.

— **Strahovit zločin v Bitoljski okolici** Dne 25. t. m. je bil v okolici Bitolja izvršen strahovit zločin. Po cesti iz Bitolja v Resan so se v avtomobilu vozili župan Naum Nešković in trije potniki. Nenadoma se je na sredi ceste pojavil neki moški in prosil, da ga vzamejo v avto, češ da potuje v bližnje selo. Nekaj časa se je neznanec mirno razgovarjal s potniki, nenadoma pa je potegnil samokres in streljal na potnike. Ubil je župana in dva potnika. Ko je pomeril na tretjega potnika, mu je odpovedal samokres. Morilec je nato pobegnil in izginil brez sledu.

— **Obsojen na smrt in pomiloščen.** Preteklo leto je bil pred sodiščem v Osijeku obsojen na smrt na vešalih seljak Stjepan Bačluga, ki je umoril svojo ženo Drago. S sekiro ji je preklal glavo in nato mrtvi odgriznil nos. Žena mu je bila nezvesta in zato se je maščeval nad njo. Bačluga je vložil ničnostno pritožbo, katero je stol sedmorice odklonil. Nj. Vel. kralj Aleksander pa je obsojenca pomilostil na 20 let ječe.

— **Darila!** Uprava našega lista je prejela za «Društvo slepih» 150.— Din, katere je daroval neimenovani v spomin pokojne ge. Gabrijele Zupančič. Srčna hvala.

Drogerije, apoteke,
hvalijo strupene leke,
Če tam kupiš kaj, to znaj:
Lekov lek je «BUDDHA»-čaj!

Več tisoč zdravniških izpričeval potrjuje, da se je Saxlehnerjeva

Hunyadi János

naravna gorka voda vedno pokazala za odlično čistilno sredstvo

26-I

Iz Ljubljane

—lj **Na naslov mestne občine.** Iz krogov domačih drsalcev smo prejeli: Drsališče pod Tivolijem ni na višku. To čutijo zlasti vsi starejši drsalci, ki s tako zanemarjenim ledom, kakor je bil n. pr. v nedeljo, ne morejo biti zadovoljni. Mestna občina bi že morala poskrbeti, da se led redno pometa in razpoke zalivajo. V nedeljo so jih zalivali šele dopoldne, ko je mraz že ponehal in ko je bilo na drsališču že vse polno drsalcev. Pa še nekaj je, kar zbuja nezadovoljstvo. Stranišče je samo eno in še to skrajno zanemarjeno tako, da se dame upravičeno pritožujejo. Svoječasno damsko garderobo so porabili zdaj menda za stanovanje nekega uslužbenca. Take razmere na največjem ljubljanskem drsališču mestu niso v čast. Zato se obračamo tem potom na mestno občino s prošnjo, naj te nedostatke čim prej odpravi.

—lj **Društvo slušateljev juridične fakultete** priredi v soboto 30. t. m. v veliki dvorani hotela Union III. veliki ples juristov pod pokroviteljstvom ge. Fernade dr. Majaronove in častnega damskega komiteja. Vabila so že odposlana. Kdor ga pomotoma še ni prejel, ga lahko dobi pri vratarju na univerzi. 109n

—lj **Predavanje v Šiški.** V sredo 27. t. m. bo predaval prof. dr. Ivo Čadež o »Zemeljskih katastrofah« v salonu gostilne »Pri Raci« v Šiški. Pričetek ob 20. Vstop prost.

— **Občni zbor Sokola I.** se vrši v soboto 30. t. m. ob 20. v mali dvorani Kazine, I. nadstr.

ORIJENTALSKA NOČ v Ljubljani

(Vrhunec prireditev)

Kdaj? Kje? Pazite na datum!

Iz Celja.

—c **Za shod Svetozara Pribičevića,** ki se bo vršil v soboto 30. januarja ob 8. zvečer v Celjskem domu, vlada živahno zanimanje po mestu in okolici. Obisk obeta biti takšen, kakršnega še ni bilo na nobenem celjskem shodu. Storimo še zadnje dni vsi svojo dolžnost, da bo manifestacija čim sijajnejša.

—c **Premenba posesti.** Tvornico testenin »Savinja« na Ljubljanski cesti je dozdajni lastnik g. Kudiš prodal trgovcema Gaberu in Videnšku.

—c **Na Svečnico popoldne bomo imeli** priliko v Celjskem domu poslušati koncert znanega ljubljanskega pevskega društva »Ljubljanski Zvon« z izredno lepim vsporedom. Celjani in okoličani, ki se za petje zanimate, ne zamudite zaj

Šentjakobska maškerada

dne 7. februarja 88

v Narodnem domu

—c **Tedenski izkaz mestne klavnice.** V tednu od 18. do 24. januarja se je zaklalo: 12 volov, 13 krav, 3 telice, 57 telet in 43 svinj. — Uvozilo se je: 305 kg govedine, 1026 kg teletine in 1290 kg svinjine.

—c **Svetosavska beseda** se vrši letos 30. t. m. ob 20. v Narodnem domu. Priredi jo pravoslavna cerkvena občina.

—c **Mestno gledališče.** Predsedstvo mestnega gledališča je dobilo od uprave narodnega gledališča v Ljubljani obvestilo, da se bodo zopet pričela gostovanja. Najprvo bo nekaj dramskih predstav, nato pa opere. Gostovanja se bodo lahko vršila le tedaj, če bo obisk tak da se bodo krile režije.

Veliki pustni korzo

Slavčeva maskarada 176

14. febr. 1926 hotel „UNION“

Iz Maribora

—m **Prihod g. Svetozarja Pribičevića v Maribor.** Predsednik Samostalne demokratske stranke g. minister na r. Svetozar Pribičević se pripelje v Maribor v spremstvu svojih prijateljev v soboto 30. t. m. ponoči z brzovlakom ob 24. uri. Na kolodvoru ga oficijelno sprejmejo odbori tukajšnjih strankinih organizacij. Sprejema se pa lahko udeležijo tudi drugi somišljeniki in prijatelji, vendar udeležba radi pozne ure seveda ni obvezna.

—m **Narodni poslanec g. dr. Ljudevit Pivko** je v torej 26. t. m. odpotoval v Beograd. Povrne se v soboto 30. t. m. v spremstvu g. Svetozara Pribičevića.

—m **Slovanski večer jsl. čsl. Lige.** V četrtek dne 28. t. m. priredi mariborska jugoslov. - češkoslov. Liga ob 20. v restavracijskih prostorih Narodnega doma Slovanski večer z zanimivim predavanjem in krasnimi skioptičnimi slikami. Govorila bosta g. Rasto Pustoslemšek iz svojih memoarjev o predvojnem delu slovanskega zbliževanja, arhitekt Joža Jelenc pa bo pojasnjeval skioptične slike iz dogodkov na Češkem po prevratu in o Podkarpatski Rusiji. Večer, h kateremu je vabljen vsak Mariborčan in je vstop prost, naj zopet pokaže čilo zanimanje naše inteligence za spoznavanje slovanskih bratov.

MADAME; Za Vašo toaleto potrebujete POUDER «MON PARFUM» «BOURJOIS-PARIS».

Sport

Današnje vreme.

Kranjska gora ob 7. zjutraj: Temperatura —6 L, barometer se dviga; brez oblakov; pršič, sug sneg 50 cm; sanmec ugoden.

— **Bohinjska Bistrica** ob 7. zjutraj: Temperatura —9 C, snega 60 cm; za zimski sport zelo ugodno.

— **Za 50kilometersko mednarodno smučko tekmo,** ki jo priredi TK. »Skala« v nedeljo dne 31. januarja na Bledu, se je dosedaj priglasilo 38 tekmovalcev. Za 4 verificirane tekmovalce, ki dospejo prvi na cilj, so razpisana darila, prva dva vojaška tekmovalca iz smučkega tečaja v Kranjski gori, ki se najbolje plasirata, pa dobita plakete. Tekmovalci se opozarjajo, da se imajo zglasiti takoj po prihodu na Bled v hotelu »Jekler«, kjer dobijo od tajnika g. Egona Planinška nakazana jim prenočišča in vse potrebne informacije. Ostali udeleženci tekme naj pošljejo pismeno prijavo za dodelitev prenočišča na »Smučarski odsek«, hotel Union. 112n

— *Osnovanje novega kluba v Zagrebu propadlo.* V Zagrebu je več nezadovoljnih igralcev Haška, Gradjanskega in Concordije hotelo ustanoviti nov klub. Sedaj javljajo listi, da se iz vsega skupaj ni izcimilo nič.

— *Prvenstvena tekma Jugoslavija—BSK* se vrši v nedeljo. Za tekmo vlada ogromno zanimanje.

— *Nogometna tekma Pariz—Berlin.* 14. marca se vrši v Parizu tekma med reprezentancama obeh glavnih mest. Stikom, ki so jih navezali posamezni klubi, sledi sedaj prvo oficijelna srečanje francoske in nemške nogometne zveze. Sportni krogi obeh držav se nadejajo, da postanejo medsebojni sportni odnošaji s tem vendar zopet normalni.

— *Češkoslovaška—Portugalska 1:1.* V Portu na Portugalskem se je v nedeljo 25. t. m. vršila tekma Češkoslovaška—Portugalska, ki je končala 1:1. Prvi gol so dosegli Portugalci v 59 minuti po Santosu, v 88. minuti pa je Janik izenačil. 12.000 gledalcev. Sodil je Belgijec Degotte. — Češkoslovaški tim je bil sestavljen izključno iz amaterjev in je predstavljal pravi konglomerat igralcev.

— *TK «Skala»* obvešča svoje člane, da priredi v nedeljo 31. t. m. po tekmi na Bledu skupno večerjo. Cena ca Din 20.—. Reflektanti naj se prijavijo do 29. januarja v trgovini Eber, kraznarstvo, Kongresni trg.

— *Finale angleškega cupa* se vrši 24. aprila ob 3. pop. v Wembley-stadionu. Najdražji sedež na tribini bo stal približno 350 dinarjev, najcenejše stojišče 30 dinarjev.

— *Premrl odide v Beograd.* Znani centerhalf Haška, večkratni internacijonalec Premrl odide v Beograd, kjer nastopi svoje novo službeno mesto. Premrl se je prijavil za BSK. Premrl je že četrti Zagrebčan, ki je odšel v Beograd. (Ferwel, Colnago, Suste.)

— **Olimpijski kongres za leto 1926** se vrši prve dni maja v Lisaboni na Portugalskem.

To in ono

Aretacije v Ljubljani l. 1925

Poročali smo v ponedeljkovi številki «Sl. Naroda», da je bilo lansko leto aretiranih in odvedenih v policijske zapore 1144 oseb. Vzroki aretacij so bili sledeči:

Žaljenje Veličanstva 5 moških, rop 8 moških, 2 ženski, umor 3 moški, telesna poljufija 39 moških, 11 žensk, poneverba 17 moški, 2 ženski, umor 3 moški, telesna poškodba 14 moških, 1 ženska, nečistost 20 moških, 3 ženske, nevarne grožnje 12 moških, požigi 2 moška, prepovedan povratek 20 moških, 26 žensk, vlačbganje 36 moških 96 žensk, beračenje 91 moških, 20 žensk, javno nasilstvo 9 moških, 1 ženska, tihotapstvo 11 moških 1 ženska, vojaški ubežniki 3, vlom 8.

Deželnemu sodišču je bilo izročenih 260 moških in 54 žensk, okrajnemu sodišču pa 212 moških in 138 žensk. Policijsko je bilo kaznovanih 61 moških in 46 žensk. V javno bolnico je bilo oddanih 8 žensk, v prisilno delavnico pa 22 žensk in 5 moških. Drugim oblastim je bilo izročenih 28 moških in 1 ženska oseba.

NOGAVICE KLJUČ

so najboljše in najcenejše kajti trpežnost enega para nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

je ista kot trpežnost štirih drugih parov. 93-a 1

Kupite in prepričajte se!

Barska plesalka o ljubljanski mladini

Kaj ko bi vprašali barsko plesalko, kako misli o ljubljanski mladini, kaj ve povedati iz lastnih izkustev o njenih moralnih vrlinah in kako sodi o tej mladini, ako jo primerja z mladino po drugih mestih? Na to misel je prišel neki naš sotrudnik, ko je neko noč zašel v ljubljanski bar in se proti jutro v emonskem podrumu zazibal v terpsihorjevem, po žveplu dišečega mačka. Ljubeznjiva plesalka ni varčevala z besedami in koj je bil sestavljen intervju, ki bo zanimal marsikatero mamico in marsikaterega papana, pa tudi to in ono ženico, tega in onega soproga.

»Kaj sodite, gospodična Tea« — takšno je bilo žlatni cvetki s tujih poljan pravo ime, dočim je nastopala v Ljubljani pod psevdonimom — »o ljubljanskih mladeničih? O tistih, ki ste jih spoznali in preizkusili?«

»Da vam odkrito povem: Nisem bila razočarana! Že v centrali, odkoder nas naši impresariji pošiljajo po srednjeevropskih in balkanskih barih in kabaretih, so mi pripovedovale prijateljice, da je Ljubljana skrajno dvolično mestece, kjer najdeš vse ekstreme: na eni strani neobtesano naivnost in čednost, na drugi strani pa tako verzirane vrline in umetnosti, da bi bile v čast vsakemu velemestu«.

»V Ljubljani sem resnično našla razne skupine mladih mož. Tudi tisto skupino, ki hrepeni po ženi, ki koprni po njej z romantičnimi vzdihljaji, brez potrebne pare v žepu in brez potrebne korajže. Ti revčki so precej številni in jih koj spoznam na potezah obraza.«

» V drugo skupino spadajo mladi plesalci, tudi brez par, zato pa urni kramljači, ki pa mlatijo često neoriginalne kvante. Na nas take kvante ne napravijo vtisa, ker si želimo, kadar nam ne gre za zaslužek, še originalnejših doživljajev. V tej skupini najdeš kljub temu eksemplarje z nenavadno dovršeno tehniko, tako sem si ob marsikateri priliki zastavila vprašanje: Kje neki so učiteljice, ki so te mladeniče izvežbale s tako popolnim strokovnim znanjem?«

»Baš radi doživljajev s to skupino mladeničev si mislim, da je Ljubljana v zadevi, o kateri govorimo, prav napredno mesto in da ima še naprednejšo jeneusse dorée. Koliko je provincijalnih mest po Avstriji, na Čehoslovaškem in zlasti po balkanskih državah, kjer nastopamo kot učiteljice in uvajamo mladino v vse tajnosti. Priznati vam moram odkritosrčno, da te vrste šole v Ljubljani nisem mogla ustvariti, ker sem čutila, da se ljubljanska mladina, vsaj v svojih 30 do 40 izvodih nahaja prav na višku strokovnega znanja. Z veseljem konstatiram, da tvori to število prav zadostno seme in pleme tako za nežnocvetočo ljubljansko žensko mladino, kakor za navihane in previdne omožene žene, ki ne morejo vzdržati pri svojih, poklicno preobremenjenih, dolgočasnih soprogih.«

»Ker že govorim o možeh, vam odkrijem, da tudi med temi niso sami angelji. Že prijateljice pa so me opozorile, da zahtevajo te vrste gospodje veliko obzirnosti in diskretnosti, kar nam ni težko. Sestanki s temi kavalirji se vrše na krajih, o katerih raje molčim, da ne speljem interesiranih strank na pravo sled.«

Po tej splošni lekciji je gospodična plesalka začela pripovedovati o raznih nadebudnih mladeničih, zlasti kako se ti mladeniči v uran opoja strasti indiskretno bahajo s svojimi doživljaji pri naznih ljubljanskih damah! »Spoznala sem, da se nekaterim prav dobro godi in da uživajo mestoma mastne, kar mesečne tantijeme. Omožene žene ne štedijo z izdatki, da opremijo svojega kavalirja z najnovejšimi odeli in s čistim perilom, kakor vidite na temle zelenem mladeniču, kojega vitka postava hrani duševno votlino, kakor prazen sod.«

Tudi o doživljajih tega in onega gospoda soproga je gospodična Tea pripovedovala hudomušno, kar pa je naš poročevalec prepustil prostovoljni pozabi, da ne bo nepotrebnih intervencij radi molčestnosti. Na imena, prava imena poedincev je poročevalec sploh popolnoma pozabil.

Vaš dom bo vesel, veder in vabljiv,
ako mu boste ugajali,
gospa. Redna raba
Simonove kreme
(*Crème Simon*)
na že vlažni koži po umivanju daje čisto in svetlo polt, mehko in prožno kožo, brezhiben obraz. Zabranjuje ali odstranjuje razpoke, brazgotine, rdeče lise, hrapavost in vsakršno draženje na koži.
Naprodaj povsod:
CREME, POUDRE & SAVON SIMON
Parfumerie Simon, 59 Fg. St. Martin, Paris.

Samomor Jordana Čičenkova

Iz Jidina poročajo, da je izvršil znani morilec bivšega bolgarskega notranjega ministra Daskalova Jordan Čičenkov v zaporu samomor. — Čičenkov je bil v novembru leta 1923. pred praško poroto oproščen, toda proces je bil pozneje obnovljen in morilec je bil obsojen na 20 let težke ječe. Ko so mu prečitali obsodbo, je izjavil, da kazni ne bo prestal, ker namerava izvršiti samomor. Čičenkov je ustrelil 26. januarja 1923 v Pragi bivšega bolgarskega notranjega ministra, takratnega bolgarskega poslanika v Pragi Rajka Daskalova.

Dvojna razprava proti morilcu tega zaslužnega bolgarskega politika in državnika je zbudila na Češkoslovaškem, seveda pa tudi v Jugoslaviji, veliko zanimanje. Rajko Daskalov je bil vnet pristaš ideje bolgarsko-jugoslovenskega pobratimstva. Zato je razumljivo, da je bila vsa slovanska javnost ogorčena, ko je praška porota morilca Čičenkova oprostila. Druga razprava je trajala pet dni. Kot priče so nastopili ljudje, ki dobro poznajo balkanske razmere in njihovo pričevanje je bilo za morilčevo usodo odločilno. Čičenkov se je sicer izgovarjal, da je izvršil atentat pod pritiskom tajne organizacije, toda to mu ni pomagalo. Nasprotno se je med razpravo pokazalo, da je najel morilca pokojni Todor Aleksandrov. Vdovo umorjenega Daskalova je zastopal pred poroto dr. Jaroslav Stransky, ki je govoril tako prepričevalno, da so porotniki potrdili vsa vprašanja in Čičenkov je bil obsojen na 20 let težke ječe. Svojo obljubo, da se bo v ječi usmrtil, je zdaj izpolnil. Čičenkov se je v celici obesil.

Zagonetni strel v Beogradu

V ponedeljek zvečer so slišali pasanti v Kronski ul. v Beogradu revolverski strel. Kmalu nato so našli v drevoredu nasproti madžarskega poslaništva v mlaki krvi ležečega mladeniča, ki se je v strašnih bolečinah zvijal in klical na pomoč. Bil je zadet v prsa in predno je prispel zdravnik, je nesrečnež umrl. O dogodku je bila obveščena policija, ki je spoznala v truplu 21 letnega slušatelja juridične fakultete Nikolo Kolarevića. Preiskava ni mogla najti ničesar, kar bi pojasnilo zagonetni umor. Revolverja sploh niso našli niti pri umorjenem študentu, niti v njegovi bližini. Sodeč po rani je streljal morilec iz neposredne bližine. V hipu, ko je zadonel strel, je bilo na ulici zelo malo pasantov. Nihče se ni zmenil za drevored, po katerem je šel nesrečni Kolarević. Mnogi pasanti celo strela niso slišali, dasi je bila ulica povsem mirna. Šele Kolarevićevi klici na pomoč so opozorili ljudi, da se je nekaj zgodilo.

Truplo nesrečne žrtve so prepeljali v mrtvašnico splošne bolnice. Pri ogledu Kolarićeve obleke so našli med drugim tudi dnevnik, v katerem si je pokojni notiral vse važnejše dogodke iz svojega življenja. V dnevniku opisuje Kolarević svojo prvo ljubeezn in piše, da je nesrlečen, ker ga izvoljenka Olga Obradović ne ljubi. Omenja tudi incident z Olgino materjo in pravi, da ga ne more preživeti. Pri datumu 20. t. m. stoji opazka, da hoče izvršiti samomor. Tu se dnevnik konča in tako oblasti niso mogle ugotoviti, kdo je zakrivil Kolarevićevo smrt. Razen dnevnika niso našli ničesar, kar bi kazalo na samomor. Kolarevićevi kolegi so prepričani, da ne more bit govora o samomoru, ker je bil pokojni zelo veselega značaja. Gre najbrže za zagonetni umor, ki ga bo treba šele pojasniti. Dogodek je zbudil med beogradskim prebivalstvom splošno senzacijo.

Zahvala

Povodom svojega 50letnega poklicnega jubileja sem bil deležen prav posebnih časti. Zato si štejem v prijetno dolžnost zahvaliti se v prvi vrsti ravnateljstvu Učiteljske tiskarne za ginljive nagovore in častno darilo. Lepo in prisrčno hvalo izražam vsem drugim, ki so se me spomnili z voščili ali darili, tako g. univerzitetnemu profesorju dr. Fran *Ramovšu*, predsedniku podružnice Ljubljana SGRJ tov. *Krašovcu* tov. *Streklju* za podano darilo. Prav posebno se zahvaljujem pevskemu društvu «Grafika», ki me je počastilo pod vodstvom g. *Dachsa*, s podoknico. Ginljivo petje bo ostalo meni in moji družini v trajnem spominu. Hvala tudi vsem tovarišem in tovarišicam Učiteljske tiskarne, ki so se polno številno zbrali in mi doprinesli osebne čestitke.

V Ljubljani, 25. januarja 1926.

OTON TUTTA.

Gospodarstvo

Sladkorni trg

Pretekli teden se je položaj na sladkornem trgu nekoliko zboljšal. Na newyorškem trgu so se cene stabilizirale po januarskem tečaju za bližnje in daljše termine na pariteti $2^{11}/_{16}$. Tovarnarji niso mogli upati, da bodo cene še padale in zato so začeli kupovati blago. Cene za takojšnjo dobavo so poskočile za $2^{3}/_{8}$ centa, niso se pa obdržale, zakaj verižniki in kubanski producenti so ponujali po teh cenah poljubno količino sladkorja. Koncem tedna je bil položaj kljub temu stabilen in tendenca navzgor je dosegla vrhunec. Tudi trgovina je bila dokaj živahna. Dnevni promet je znašal 30 do 40.000 ton. Kubansko blago je notiralo 23. januarja 4.14, terminsko za april 2.46, za maj 2.58, za julij 2.68—2.69, za avgust 2.79. O usodi cen kubanskega sladkorja in s tem tudi svetovnih cen odločuje zdaj za prihodnje mesece konzum v Severni Ameriki. Evropska tržišča so s sladkorjem preskrbljena in zato ameriški trg ne more računati z odjemalci v Evropi. V Ameriki so imeli lani toliko sladkorja, da so začeli novo leto z bogatimi zalogami. Zato je zelo verjetno, da bo konzum v Ameriki letos nazadoval. Leta 1914. je porabila Amerika 3.760.827 ton sladkorja, leta 1918. — 3.495.606 ton, leta 1919. — 4.067.671 ton, leta 1920. — 4.084.672 ton, leta 1921. — 4.107.328 ton, leta 1922. — 5.092.758 ton, leta 1923. — 4.780.684 ton, leta 1924. — 4.854.479 ton in leta 1925. celo 5.510.000 ton ali 13.515%. Praksa pa kaže, da pride po nagiem porastu konzuma vedno nazadovanje. Amerika porabi približno tri četrtine kubanske produkcije. Na newyorškem trgu se pa prodaja samo še 1 do 1.500.000 ton južnoameriškega sladkorja tako, da ostane za izvoz 2 do 3 milijone ton.

Glavni odjemalec je bila Anglija, ki ima zdaj sama toliko sladkorja, da newyorškega ne bo potrebovala. Zaloge so znašale 1. januarja leta 1926. — 485.600 ton brez tuzemskega sladkorja in zalog, ki jih ima svobodna država Irska. Tako velike zaloge je imela Anglija samo lanskega januarja 1914 (414.300 ton). Zato trgovina v Londonu zastaja in se omejuje samo na prodajo večjih količin.

—g **Žitni trg.** Na žitnem trgu je vladala tudi pretekli teden stagnacija. Povpraševanje iz inozemstva je bilo minimalno, domačega pa razen pri pšenici sploh ni bilo. Ponudbe so velike, osobito pri pšenici. Terminskih kupčij ni in tudi ponudba je minimalna. Promet na novosadski borzi je znašal 142 vagonov. Pšenice je bilo prodano 46 vagonov. Cene so varirale od 302.50 do 307.50. Koruze 48 vagonov. Prompino blago v Bački ponudba po 117.50 do 110, sremsko po 120 do 117.50. Moke je bilo prodane 16 vagonov. Ogg 490, Og 480 do 485, večji mlini Ogg 500, Og 490 do 495. Inozemstvo se za našo moko ne zanima. Otrobi so notirali pariteta Osijek ponudba 122 do 125, bački 122.50. Oves 190, fižol 180, izbran v vrečah 220 brez kupcev. Ječmen 60—61 po 150, ponudba 160, promet zelo slab.

—g **Naš izvoz v Turčijo.** Po statističnih podatkih je izvozila naša država v Turčijo v prvem polletju 1925 za 4.862.316 Din blaga, uvoz iz Turčije je pa znašal 36,896.122 dinarjev. V Turčijo smo izvažali sir, ovce, konje, cement, maslo in grah, uvažali pa južno sadje in volno.

—g **Carinske olajšave pri uvozu elektromotorjev.** Trgovinsko ministrstvo je odločilo, da se bodo v odoče izdajala potrdila, da se elektromotorji ne izdelujejo v naši državi, samo v slučajih, če gre za motorje, ki imajo nad 50 HP.

—g **Cene zlata in srebra v Beogradu.** V Beogradu notira zlato 40.50, 22karatno 36.60, 20karatno 27, 14karatno 23.80 in 12-karatno 20.80. Čisto srebro 1.30, platina 250.

—g **Obveznice vojne škode.** Obveznic vojne škode je v prometu za 4.246,299.000 dinarjev. Ta svota predstavlja državni dolg dne 1. januarja 1926. Ker se mora ta dolg amortizirati v 30 letih, znaša letna anuiteta 149,842.008.30 Din. Od te svote odpade na obresti 105,157.475 Din, na odplačilo pa 44,585,933.30 Din.

—g **Trgovsko - obrtni pouk.** V ministrstvu trgovine in industrije je ustanovljen nov oddelek za trgovsko - obrtni pouk. Za načelnika tega oddelka je imenovan vseučiliški profesor iz Zagreba dr. Oton Bošnjak.

—g **Jugoslovensko - francoska trgovska zbornica.** Po privatni inicijativi je uvedena akcija za ustanovitev jugoslovensko-francoske trgovske zbornice s sedežem v Parizu in s podružnicami v Beogradu in Zagrebu. Cilj zbornice je, da odstrani nemško konkurenco na Balkanu.

—g **Dobave v Ljubljani.** Direkcija drž. železnic v Ljubljani sprejema do 3. febr. ponudbe za dobavo 150 m Kanevas 100 cm šir., za dobavo 20 parov klobučevin, škornjev, za dobavo 100 m merino platna; do 5. februarja za dobavo usnja, za dobavo 14.000 kg železne pločevine, za dobavo 6 komadov plošč iz umetnega marmorja. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema 20. februarja ponudbe za dobavo 2000 kg žebljev za tračnice, za dobavo 1 opažografa z vsemi pripadajočimi deli, za dobavo 1 komada obratnega pluga »Wendpflug«. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 30. t. m. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 75.000 kg bele moke. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

III. veliki ples juristov
30. januarja 1926 hotel „UNION"

Darila

ZA SOKOLSKI TABOR.

(Nadaljni izkaz prispevkov.)

Zbirke in nabiralniki: Zbirka dam Din 10.000; zbirka društvene pisarne Din 2590 par 50; iz nabiralne pole br. Čotarja Din 1075; uradništvo Mestne hranilnice Din 500; Božena Marolt Din 500; Sokolsko društvo Žalec Din 320; nabiralnik gostilne Činkole Din 300; nabiralnik gostilne Bončar Din 278.75; novomeški Sokol Din 80; Ivo Metlika - Kočevje Din 70.

Darila in kamni: Neimenovana gospa Din 5931; 3 veliki kamni br. Srečka Potnika Din 3000; neimenovan Din 2700; neimenovana dva kamna Din 2000; gerent Turk, gerentski honorar za december, Din 2000; Geršak & Komp. Din 1500; gospodarski odsek Sokola I. Din 1411, Din 1200, Din 1000 ter Din 800; neimenovani za velika kamen Din 1000 in dr. Jernej Demšar Din 1000.—.

J. Rakovec Din 797.60; Sokol Chicago (Dol. 13.25) Din 767; neimenovan Din 600.

Po Din 500: br. dr. Švigelj, br. Leopold Grünfeld, neimenovan, br. Josip Klepep in Josip Bernot; Matej Hedžet dvakrat po Din 200; br. dr. Krejči Din 372; br. Rajko Turk Din 250.

Po Din 200: prof. Polovič, Kočevje, prof. Lovše mesto venca pokojnemu Jeršinovcu, g. Marija Filipan ob priliki godovanja, Josip Puh, dva mala kamna, br. Miroslav Ambrožič, br. Leopold Rljavec in Rudolf Saksida.

Po Din 100: br. Derganc in Špan, br. Emil More, g. Lenček ml., br. Miroslav Repovš, br. Franc Medic, Anton Dolenc, zobotehnik Reich, br. Petrovič, Osijek, Saša Banova, Dol, Manica Koman, arhitekt Kostaperija, mag. ph. Hinko Brilli, Litija, Viktor Bohinc, Josip Kregar, Leopold Hamperl, Ivan Jakopič, br. dr. Pavel Skaberne Din 60; po Din 50: br. Janez Flegar in g. dr. Anton Stuhec; br. Janko Žunger Din 48; demokratski kegljaški klub Din 44.25: Micika Grošelj Din 30; dvorni svetnik g. Anželšek Din 25; po Din 20: neimenovani, br. Rajko Turk in Franc Zore; M. Turner Din 10.

Vsem darovalcem ponovna iskrena hvala! Odbor.

Po svetu

• *Enajstletna doktorska kandidatinja.* Na univerzi v Madridu je bila nedavno vpisana kot redna dijakinja 11 letna Hildegarda Carfaillera. Dekletce je z odliko napravilo že prve tri izpite. Izpitom so prisostvovali dvor in znanstveniki iz vse države. Dekletce je imelo znanstveno predavanje, ki je navdušilo vse navzoče. Mlada Hildegarda že sedaj obvladuje več evropskih jezikov in je tudi nenavadno muzikalično nadarjena. — To storijo o čudežni deklici na dolgo in široko objavljajo pariški listi, katerim seveda prepuščamo tudi odgovornost za njeno resničnost.

Ogenj brez dima. Pričujoča zabavna zgodbica se je pripetila nekje v Franciji in sicer se je v resnici pripetila. Vršili so se baš nočni posnetki eksterjerjev za film «Les Misérables». Pozorišče je bilo kakopak močno razsvetljeno z reflektorji, ker v temi pač ni mogoče fotografirati, kamoli filmati. Pa je opazil tajinstveno svetlobo tudi budni in brižni župan bližnje vasi, ki je v skrbeh za svoje podložne vaščane takoj zaslutil, da nekje gori. Sicer se mu je čudno zdelo, da ni videti nikakega dima, vendar si je mislil: bolje je biti preveč previden kakor premalo. In je zatrobil po vasi in zbudil vse gasilce, s katerimi je žurno pohitel na lice mesta. Tam pa je zvedel, da takle ogenj brez dima ni baš opasen, in povedali so mu tudi v kakšne namene služi. Župan se je hitro potolažil in jo je s svojimi podložniki jadrno ubral domov, da potolaži preplašene vaščane. Hujše nesreče pa ni bilo.

Paul Claudel zopet na Japonskem. Francoski modernist Paul Claudel se je vrnil iz Francije zopet na Japonsko, kjer je vnovič prevzel vodstvo francoskega poslaništva v Tokiju.

Trgovski lokal
s skladiščem se išče v mestu. — Ponudbe pod «Lokal/276» na upravo «Slov. Naroda».

Srednje posestvo
z lepim vrtom, deset minut od železniške postaje v večjem kraju na Gorenjskem — se radi bolezni takoj proda. — Ponudbe pod «Gorenjsko/279» na upravo «Sl. Naroda».

Znanja želi
samostojen gospod star 27 let s stalno službo — s simpatično gospodično, staro 17 do 20 let. — Dopisi s polnim naslovom pod «Bodočnost/292» na na upravo «Slov. Nar.».

Stenografinjo-strojepisko
za slovenski in nemški jezik, event. srbohrvaščino — sprejme takoj večja odvetniška pisarna v Ljubljani. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Le perfektno/288».

Dvignite pisma
v upravi «Slov. Naroda»:
«Dobra trgovina 98»;
«Dobra moč 106»;
«Kuharica 264»;
«Komfort 425»;
«Plačam dobro 114»;
«Prosta hiša 155»;
«Prvošolec»;
«Penzija leta 1936/129»;
«Obilo sreče»;
«Sani 246»;
«Snažnost 5332»;
«Soliden 5470»;
«Svetla 212»;
«Stalna služba 101»;
«Takoj 269»;
«Učitelj 135»;
«Trgovski lokal 178»;
«Ugodno 31».

Aktien Mantl
sa manjom glavnicom kupuje — Gorički, Zagreb, Gajeva ulica 42. 290

2 prazni stanovanji
na Dunajski cesti št. 100 (za igriščem sportnega kluba Primorje — se takoj oddasta. 287

Klavir
dobro ohranjen — se radi pomanjkanja prostora ugodno proda. — Dopisi pod «Klavir/291» na upr. «Slov. Naroda».

Redka prilika!
Partija novih šivalnih strojev po zelo nizki ceni naprodaj. — F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 29/T

Prodajem dve novozazidane zgrade
1. jednospratna sa petnaest odelenja i druga trospratna sa dvadeset sedam odelenja, zidane za svoju upotrebu i potpuno moderne. — Za bliža obavestenja obratiti se sopsveniku: Žička ulica br. 8 kod Crvenog Krsta Smederevski Djeram.

«Orjuna, naprej!»
koračnica s petjem, «Oj Doberdob», «Vigred se povrne», Koroške narodne pesmi in drugi slovenski posnetki na gramofonskih ploščah, dalje posnetki najnovejših modernih plesov — se dobe samo v tovarniški zalogi pravih angleških gramofonov — A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva 5. Seznam vseh slovenskih posnetkov zastonj in franko. 231

Perje
kokoslje, purje, račje gosje in gosji puh — prodaja in razpošilja po najnižji ceni — E. Vajda Čakovec, Medjimurje.

Zelo dobro vpeljana in izvrstno uspevajoča
gostilna v Mariboru
se radi bolezni lastnika takoj proda ali odda v najem. Samo resni reflektanti gotovino naj se obrnejo na Oglasni zavod Kovačič, Maribor, Slomškov trg 16. 132

Opreme za neveste
store, zastore, jedilne in spalne garniture, namizna in posteljna pregrinjala in vse vrste vezenin veže ročno najceneje *M. Zor-Ježek, Ljubljana, — Stritarjeva ulica 7.* Prevzame vse kombinacije iz motivov. *Predtiskanje* Največja izbira načrtov

RADIO
aparate in ocelavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana,
Cankarjeva nabrežje Štev. 5

Za vsako sprejemno ceno
prodajam klobuke, slamnike ter vse potrebščine za modistke. — **Minka Horvat,** modistka Ljubljana, Dalmatinova ulica 10/II

Najnovejši epohalni izum petrolejska plinska svetilijka,
„AIDA" z Auerovo žarnico

200-500
sveč moči.
Krasna bela luč.
Neznatna poraba petroleja
Sveti kakor elektrika!
„AIDA"
se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvorišč, vrtov itd. **„AIDA"** je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekte! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma
3-T
ŠVARC i drug
ZAGREB, Preradovićeva ulica 1
— Iščemo zaupne zastopnike. —
— Zahtevajte takoj prospekte! —

Zahvala.

V naši težki, srčni bolesti vsled nenadne izgube našega srčnoljubljenega očeta, gospoda

Frana Hribarja

smo prejeli izrednih dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša našo neizmerno žalost.

Zlasti se zahvaljujemo čč. dubovščini, direktorju „Jutra" g. dr. Albert Kramerju, glavnemu uredniku g. St. Virantu z g. R. Pustoslemškom, ravnatelju Narodne tiskarne g. Fran Jezeršku in bivšemu ravnatelju g. Ign. Verbajsu, gospe Franji Tavčarjevi, odvetniku dr. Ivo Tavčarju, osobju Narodne tiskarne, upravi in uredništvu „Slov. Naroda", ravnateljstvu in uradništvu Trg. banke, organizaciji grafičnih delavcev in delavk, pevcem pevskega društva „Grafika" za v srce segajoče žalostinke, darovateljem vencev in šopkov ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 25. januarja 1926.

Žalujoči ostali.

Naznanilo
preselitve jermenarske trgovine in delavnice
255
Leopold Šega
s Poljanske ceste 18
na Poljansko cesto 49

Revmatizem akutni in kronični, bolečine v kosteh, zbadanje, otrdelost tilnika, želodčne krče, glavobol, protin, ischias in nevralgijo vsake vrste ozdravi najzanesljiveje
ruski obliž
dovoljen od ministrstva zdravja v Beogradu. Premnoga zahvalna pisma potrjujejo njegovo zdravilnost. Originalna škatlja stane Din 25 in se dobiva po skoro vseh lekarnah in drogerijah. V notranjosti države po povzetju.
Dvorska apoteka Bogojević, Skoplje.

Komfortno stanovanje
obstoječe iz 5 sob, kopalnice in vseh pritiklin, s souporabo evetličnega vrta, v novi vili v bližini sredine mesta, **se odda stranki,** ki zamore plačati najemnino za več časa vnaprej proti intabulaciji. Odda se event. tudi eno stanovanje, obstoječe iz treh sob ter eno stanovanje z dvema sobama. Ponudbe pod „Komfort/266—425" na upravo tega lista.

Pletilni stroji
nemškega izdelka patent „Ideal" z jamstvom za nogavice, jopice, svitarje in vsakovrstne pletenine nudijo vsakomur najboljšo in sigurno eksistenco. V zalogi s poukom, ki je jako lahak, in po potrebi tudi s stanovanjem edino le pri
F. Kos, Ljubljana, Židovska u. 5
Generalni zastopnik.

VSAK HOČE
napraviti svojim s primernim darilom veselje in to je le mogoče, če iste kupi pri tvrdki
Josip Petelinc, Ljubljana,
ki ima veliko zalogo žepnih robcev, rokavic, nogavic, pletenine, kravate, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samoveznice, angleške šifone, fine klote, vezenine, čipke, torbice, nahrbtnike, palice in še **veliko** drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani ceni.
5/T Na malo! Na veliko!

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani
iščejo
za svojo komercijelno centralo v Vevčah pri Ljubljani
vodjo kalkulacijskega oddelka
s primerno teoretično izobrazbo in prakso, verziranega v industrijski kalkulaciji in statistiki, veščega slovenščine in nemščine. Jugoslovansko državljanstvo pogoj, samci imajo prednost. — Dalje mlajšega
uradnika materijalnega oddelka
s potrebno komercijelno naobrazbo in prakso v nakupu, prevzemu in upravi blaga, verziranega v železniških in carinskih zadevah s popolnim znanjem slovenščine in nemščine. Jugoslovansko državljanstvo in samski stan pogoj.
175
Naturalni stanovanji zagotovljeni. Ponudbe z izkazom državljanstva, ter prepisi izpričeval o teoretični in praktični usposobljenosti ter z navedbo zahtevkov glede prejemkov in možnosti službenega nastopa so nasloviti na
tajništvo Združenih papirnic d. d., Ljubljana, Dunajska cesta 1b.

Urejuje: Josip Zugelj. — Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek. — Za inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.